

«Ψυχοδιαγνωστικές Μέθοδοι: η χρησιμότητα τους στην εκπαιδευτική πράξη»

Παπαγεωργίου Γιώτα

Ψυχολόγος, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Ψυχοδιαγνωστικά Τεστ

- ✘ =σταθμισμένες τεχνικές μέτρησης της ποικιλίας της συμπεριφοράς που συνεισφέρουν στη διάγνωση των ψυχολογικών, νοητικών, μαθησιακών κτλ προβλημάτων
- ✘ Ο σκοπός της διάγνωσης είναι να βοηθήσει στον εντοπισμό της καταλληλότερης παρέμβασης, δεν εξηγεί την προβληματική συμπεριφορά: την αναγνωρίζει και της δίνει ένα όνομα
- ✘ Η επίδοση σε κάποιο τεστ χρησιμοποιείται ως **βάση αναφοράς** για την μελλοντική συμπεριφορά σε μια συγκεκριμένη κατάσταση
- ✘ *Δηλώσεις με νόημα σχετικά με κάποιο άτομο μπορούν να γίνουν συγκρίνοντας μια μέτρηση της συμπεριφοράς του με την κατανομή αυτού του είδους των μετρήσεων σε έναν πληθυσμό στον οποίο ανήκει*
- ✘ Πρόγονοι της ψυχολογικής εξέτασης:
 - Bessel (προσωπική εξέταση), Darwin (εξελικτική καταγωγή των ειδών), Galton (ανάπτυξη ψυχομετρικής θεωρίας), Cattell (νοητική διαδικασία), Binet (νοητικό επίπεδο), Terman (κλίμακα νοημοσύνης), Rorschach (προβολικά τεστ προσωπικότητας), Murray (Τεστ Θεματικής Αντίληψης)

Η αξιοπιστία των ψυχοδιαγνωστικών τεστ

- ✘ Θα δώσει το τεστ το ίδιο αποτέλεσμα για ένα άτομο αν γίνουν δύο ή περισσότερες μετρήσεις;
- ✘ Η έκταση κατά την οποία η βαθμολογία είναι απαλλαγμένη από **σφάλματα μέτρησης** που οφείλονται στην μεταβλητότητα σφάλματος, δηλαδή στην επίδραση μη σχετικών παραγόντων (ακατάλληλο περιβάλλον, ακατάλληλες οδηγίες, ανταγωνιστική σχέση εξεταστή και εξεταζόμενου, ακατάλληλη επιλογή θεμάτων, λάθη κατά τη χορήγηση κ.α.)
- ✘ Κανένα τεστ δεν είναι ελεύθερο από τη μεταβλητότητα σφάλματος
- ✘ Συντελεστής Αξιοπιστίας – Αξιοπιστία Παράλληλων τύπων
- ✘ Test – Retest

Η εγκυρότητα των ψυχοδιαγνωστικών τεστ

- ✘ Το τεστ μετράει αυτό που προτίθεται ή σκοπεύει να μετρήσει;
- ✘ Τι είναι βάσιμο να συμπεράνουμε από τις βαθμολογίες του τεστ
- ✘ Φαινομενική Εγκυρότητα: **εμφανίζεται** έγκυρο το τεστ στον εξεταζόμενο;

- ✘ Εγκυρότητα Περιεχομένου: τα περιεχόμενα αναπαριστούν το εύρος των συμπεριφορών που λέγεται ότι μετρούν;
- ✘ Ένα τεστ μπορεί να είναι αξιόπιστο χωρίς να είναι έγκυρο, αλλά για να είναι έγκυρο πρέπει να είναι αξιόπιστο

*Η χρήση των ψυχοδιαγνωστικών τεστ είναι αξιολογη, οι εξεταστές όμως πρέπει πάντα να χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά με **σύνεση και διακριτικότητα** και να αναζητούν **εναλλακτικές διαδικασίες...***

Α' τεστ : Ανιχνευτική δοκιμασία σχολικής ετοιμότητας

- ✘ Χρονολογική Ηλικία Εφαρμογής της Δοκιμασίας: 5 ετών κ' 2 μηνών έως 6 ετών κ' δύο μηνών
- ✘ Ανιχνευτική δοκιμασία σχολικής ετοιμότητας
- ✘ 7 κλίμακες σχολικής ετοιμότητας (κριτική ικανότητα, γλωσσικές αναλογίες, πρώιμη αφαιρετική σκέψη, οπτικοκινητικός συντονισμός, οπτική αντίληψη, αδρή κινητικότητα, ακολουθίες)
- ✘ Λεκτικές κλίμακες – Πρακτικές κλίμακες
- ✘ Γενικό σύνολο σωστών απαντήσεων (εξαιρετική, φυσιολογική, οριακή, χαμηλή επίδοση)
- ✘ Υπερκινητικότητα – Διάσπαση προσοχής

Αθηνά τεστ : Διάγνωσης δυσκολιών μάθησης

- ✘ Χρονολογική Ηλικία Εφαρμογής της Δοκιμασίας: αρχή 5^{ου} έως τέλος 9^{ου} έτους
- ✘ Διαγνωστικές δοκιμασίες που αξιολογούν κινητικές, αντιληπτικές, νοητικές και ψυχογλωσσικές διεργασίες
- ✘ Πολυθεματικό – προκριματικό τεστ, ενδοατομική αξιολόγηση
- ✘ Αναπτυξιακές ψυχομετρικές κλίμακες: νοητική ικανότητα, μνήμη ακολουθιών, ολοκλήρωση προτάσεων, γραφο-φωνολογική ενημερότητα, νευρο-ψυχολογική ωριμότητα
- ✘ Γλωσσική – Πρακτική νοητική ικανότητα
- ✘ Αναπτυξιακό πηλίκο – αναπτυξιακή ηλικία – διαγνωστική κατηγορία

Ελληνικό WISC – III: Wechsler κλίμακες νοημοσύνης για παιδιά

- ✘ Χρονολογική Ηλικία Εφαρμογής της Δοκιμασίας: 6 ετών έως 16 ετών κ' 11 μηνών
- ✘ Η ελληνική έκδοση της γνωστής κλίμακας νοημοσύνης για παιδιά
- ✘ Αποτελείται από 13 επιμέρους κλίμακες που η καθεμία αξιολογεί μια διαφορετική πλευρά της νοημοσύνης και όλες μαζί εκφράζουν τη γενική νοημοσύνη του παιδιού
- ✘ Πολυθεματικό τεστ – ενδοατομική αξιολόγηση
- ✘ Λεκτικές και Πρακτικές κλίμακες
- ✘ Πηλίο λεκτικής κ' πρακτικής νοημοσύνης
- ✘ Διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών
- ✘ Εντοπισμός ευφυών παιδιών
- ✘ Νευρο-ψυχολογική αξιολόγηση
- ✘ Τυπικοί βαθμοί – νοητικό πηλίο – νοητική ηλικία

*Ακόμη και δεδομένα που έχουν συλλεχτεί και βαθμολογηθεί κατάλληλα, μπορούν εύκολα να **παρερμηνευτούν** ... οπότε πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στην αναφορά των αποτελεσμάτων των ψυχοδιαγνωστικών τεστ...*